

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/73/2002

O PRZYNALEŻNOŚCI POLSKI DO NATO I OBECNOŚCI POLSKICH ŻOŁNIERZY W AFGANISTANIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2002

W marcu tego roku minęły trzy lata od przyjęcia naszego kraju do NATO. Z tej okazji zapytaliśmy respondentów¹ o stosunek do członkostwa Polski w Pakcie Północnoatlantyckim.

Tabela 1

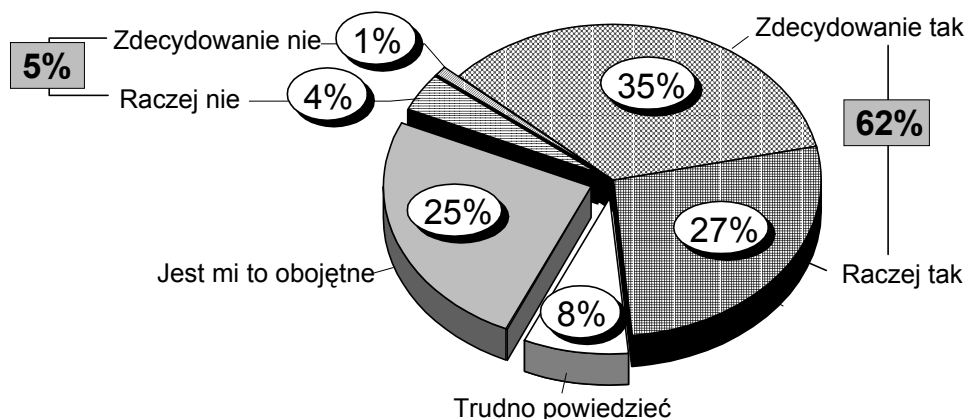
Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	II 1999	III 1999	II 2000	III 2001	IV 2002
	w procentach				
Popieram	60	67	63	63	73
Jest mi to obojętne	23	18	18	21	15
Jestem przeciwny(a)	11	10	12	10	6
Trudno powiedzieć	6	5	7	6	6

Obecnie niemal trzy czwarte badanych (73%, o 10 punktów więcej niż przed rokiem) popiera przynależność Polski do NATO. Poparcie to rośnie wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia respondentów (wśród osób z wyższym wykształceniem jest powszechne - wynosi 92%). Pozostałe zmienne społeczno-demograficzne nie różnicują opinii na ten temat w sposób istotny (por. tabele aneksowe).

Na jesiennym szczycie NATO w Pradze ma być ogłoszona lista państw, które zostaną włączone do struktur Sojuszu. Zapytaliśmy ankietowanych o opinie dotyczące rozszerzenia NATO, przedstawiając im najszerszą z rozważanych propozycji, czyli siedem państw.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (143) przeprowadzono w dniach 5-8 kwietnia 2002 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

RYS. 1. JESIENIĄ TEGO ROKU BYĆ MOŻE NASTĄPI ROZSZERZENIE NATO O NOWYCH CZŁONKÓW - MAJĄ TO BYĆ LITWA, ŁOTWA, ESTONIA, SŁOWENIA, SŁOWACJA, RUMUNIA I BUŁGARIA. CZY JEST PAN(I) ZWOLENNIKIEM (ZWOLENNICZKĄ) ROZSZERZENIA NATO O NOWE PAŃSTWA CZY TEŻ NIE?

Za rozszerzeniem NATO o Litwę, Łotwę, Estonię, Słowację, Słowenię, Rumunię i Bułgarię opowiada się niemal dwie trzecie Polaków (62%), co czwarty deklaruje obojętność w tej sprawie, a co dwunasty nie ma wyrobionego zdania. Przeciwnicy rozszerzenia NATO stanowią 5% ogółu badanych.

OPERACJA NATO W AFGANISTANIE

Od siedmiu miesięcy międzynarodowe siły zbrojne prowadzą działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Poparcie dla tych działań wyraża trzy czwarte polskiego społeczeństwa (75%).

Tabela 2

Od października Amerykanie i Anglicy wraz z koalicjantami prowadzą działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Czy popiera Pan(i) te działania czy też nie?*	Wskazania respondentów według terminów badań											
	X 2001		XI 2001		XII 2001		I 2002		II 2002		IV 2002	
	w procentach											
Zdecydowanie tak	36	63	34	64	40	69	41	68	40	73	43	75
Raczej tak	27		30		29		27		33		32	
Raczej nie	15	29	16	26	14	24	14	24	11	20	11	18
Zdecydowanie nie	14		10		10		10		9		7	
Trudno powiedzieć	8		11		7		8		7		7	

* W październiku i listopadzie 2001 roku pytanie brzmiało: „W niedzielę 7 października Amerykanie i Anglicy rozpoczęli działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Czy popiera Pan(i) te działania czy też nie?”

Silniejsze poparcie dla antyterrorystycznych działań zbrojnych w Afganistanie deklarują mężczyźni (84%) niż kobiety (67%), respondenci najmłodsi (83%) niż najstarsi (65%). Również wśród ankietowanych z wykształceniem średnim i wyższym poparcie dla działań militarnych w tym regionie jest wyższe niż wśród osób z wykształceniem podstawowym.

W momencie, gdy obecność polskich żołnierzy w Afganistanie stała się faktem, popiera ją 57% badanych. Jest to o 10 punktów więcej niż dwa miesiące temu, kiedy to bezpośredni udział Polaków w operacji antyterrorystycznej pozostawał w sferze planów.

Tabela 3

W połowie marca grupa polskich żołnierzy wyjechała do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	XII 2001		I 2002		II 2002		IV 2002*	
	w procentach							
Zdecydowanie popieram	17	45	16	43	19	47	22	57
Raczej popieram	28		27		28		35	
Jest mi to obojętne	5		8		7		7	
Raczej nie popieram	23	44	24	43	22	42	18	32
Zdecydowanie nie popieram	21		19		20		14	
Trudno powiedzieć	6		6		5		4	

* W poprzednich miesiącach pytanie brzmiało: „Zaplanowano wyjazd 300 polskich żołnierzy do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?”

Opracowała

Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Czy Pan(i) osobiście popiera przynależność Polski do NATO czy też jest temu przeciwny(a)?
1 - Zdecydowanie popieram; 2 - Raczej popieram; 3 - Jest mi to obojętne; 4 - Jestem raczej przeciwny(a); 5 - Jestem zdecydowanie przeciwny(a)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	42	31	15	4	2	6	1044
Płeć							
Mężczyźni	53	29	10	4	3	1	498
Kobiety	32	33	19	4	2	10	546
Wiek							
18-24 lat	44	30	18	3	0	5	161
25-34	51	31	9	3	1	4	188
35-44	42	34	15	3	1	5	193
45-54	38	33	15	3	7	3	220
55-64	45	26	14	3	3	9	116
65 lat i więcej	32	30	19	8	2	10	166
Miejsce zamieszkania							
Wieś	30	37	16	5	4	9	376
Miasto do 20 tys.	35	33	22	5	1	4	114
20-100 tys.	51	29	11	4	4	3	209
101-500 tys.	52	26	14	4	1	3	219
501 tys.i więcej mieszk.	51	24	14	1	2	8	126
Wykształcenie							
Podstawowe	26	33	20	6	5	10	275
Zasadnicze zawodowe	40	32	17	4	3	4	311
Średnie	49	30	12	3	1	5	354
Wyższe	66	26	6	0	1	2	104
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	66	28	3	0	1	2	70
Prac.umysł.niż.szczebla	41	37	14	5	1	3	84
Pracownicy fiz.- umysł.	41	30	24	3	1	1	77
Robotnicy wykwalifikowani	44	35	15	3	0	3	81
Robotnicy niewykwalifik.	29	25	36	1	4	4	31
Rolnicy	33	34	12	2	16	3	61
Pracujący na własny rach.	57	20	7	8	1	6	50
Bierni zawodowo							
Renciści	38	25	16	7	3	10	121
Emeryci	40	30	12	5	2	11	180
Uczniowie i studenci	44	36	13	5	0	5	84
Bezrobotni	37	33	18	5	2	5	171
Gospodynie domowe i inni	41	34	13	1	6	4	34
Pracuje w:							
inst. państw. publicznej	47	30	15	2	1	5	143
społecz.właścicieli	42	41	16	0	0	2	89
prywatnych i państwa	52	24	14	6	1	3	172
sekt. prywat. poza rolnict.	37	32	11	3	15	3	65
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	28	33	22	6	1	10	145
300-399	47	29	17	3	2	2	92
400-599	41	33	15	5	3	4	191
600-800	46	25	16	3	2	7	159
Powyżej 800 zł	50	34	10	2	2	2	196
Ocena własnych war. mater.							
Złe	39	29	18	5	3	7	324
Średnie	38	33	17	4	3	6	491
Dobre	55	31	7	3	1	3	230
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	43	27	9	6	0	15	56
Raz w tygodniu	40	32	16	4	3	6	549
1-2 razy w miesiącu	39	34	14	3	3	6	156
Kilka razy w roku	47	31	13	5	2	2	191
W ogóle nie uczestniczy	51	21	19	3	2	3	91
Poglądy polityczne							
Lewica	49	28	12	5	3	4	270
Centrum	45	29	18	3	3	3	279
Prawica	53	31	7	6	2	2	229
Trudno powiedzieć	22	36	22	3	2	14	266

Tabela 2. Jesienią tego roku być może nastąpi rozszerzenie NATO o nowych członków - mają to być Litwa, Łotwa, Estonia, Słowenia, Słowacja, Rumunia i Bułgaria. Czy jest Pan(i) zwolennikiem (zwolenniczką) rozszerzenia NATO o nowe państwa czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Jest mi to obojętne	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	27	24	4	1	8	1044
Płeć							
Mężczyźni	43	28	19	5	2	4	498
Kobiety	27	27	30	4	1	12	546
Wiek							
18-24 lat	37	28	27	1	0	6	161
25-34	42	32	19	2	0	5	188
35-44	29	28	27	7	1	8	193
45-54	37	27	21	6	3	6	220
55-64	31	28	24	5	1	11	116
65 lat i więcej	30	21	29	4	1	14	166
Miejsce zamieszkania							
Wies	25	32	27	5	2	9	376
Miasto do 20 tys.	29	29	29	0	0	13	114
20-100 tys.	40	27	20	6	1	6	209
101-500 tys.	43	23	25	4	1	4	219
501 tys. i więcej mieszk.	45	20	20	3	1	11	126
Wykształcenie							
Podstawowe	24	23	34	4	2	12	275
Zasadnicze zawodowe	30	29	24	5	2	9	311
Średnie	40	29	21	5	0	6	354
Wyższe	58	28	11	1	0	2	104
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	56	27	12	2	0	3	70
Prac. umysł. niż. szczebla	31	39	22	4	0	4	84
Pracownicy fiz. - umysł.	29	30	31	4	3	4	77
Robotnicy wykwalifikowani	35	33	21	5	1	5	81
Robotnicy niewykwalifik.	21	26	32	8	0	12	31
Rolnicy	33	20	27	8	8	5	61
Pracujący na własny rach.	55	16	22	0	0	7	50
Bierni zawodowo							
Renciści	26	27	22	5	0	19	121
Emeryci	34	24	28	4	1	10	180
Uczniowie i studenci	43	25	25	0	0	8	84
Bezrobotni	29	31	25	6	1	9	171
Gospodynie domowe i inni	39	16	33	7	3	2	34
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	39	29	20	4	0	7	143
społce właścicieli	28	39	22	5	0	6	89
prywatnych i państwa	41	26	25	2	1	4	172
sekt. prywat. poza rolnict.	36	19	26	8	7	5	65
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	17	26	36	7	1	13	145
300-399	34	31	24	2	0	10	92
400-599	35	23	28	6	1	7	191
600-800	37	23	25	4	1	10	159
Powyżej 800 zł	42	35	16	3	1	4	196
Ocena własnych war. mater.							
Złe	30	23	28	7	1	11	324
Średnie	32	30	25	4	2	8	491
Dobre	47	29	19	1	0	4	230
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	42	22	23	2	0	11	56
Raz w tygodniu	32	29	25	4	1	8	549
1-2 razy w miesiącu	36	27	22	3	0	11	156
Kilka razy w roku	37	28	24	3	2	6	191
W ogóle nie uczestniczy	36	21	29	9	0	4	91
Poglądy polityczne							
Lewica	35	30	21	6	3	6	270
Centrum	39	32	22	3	0	5	279
Prawica	49	25	16	6	1	4	229
Trudno powiedzieć	18	23	39	4	1	16	266

Tabela 3. Od października Amerykanie i Anglicy wraz z koalicjantami prowadzą działania wojenne przeciw terrorystom w Afganistanie. Czy popiera Pan(i) te działania czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	32	11	7	7	1044
Płeć						
Mężczyźni	53	31	6	5	5	498
Kobiety	33	34	14	10	9	546
Wiek						
18-24 lat	47	36	10	3	4	161
25-34	44	35	9	6	6	188
35-44	43	31	12	7	8	193
45-54	45	31	6	11	6	220
55-64	44	28	14	4	10	116
65 lat i więcej	32	33	15	11	10	166
Miejsce zamieszkania						
Wies	36	34	13	8	9	376
Miasto do 20 tys.	41	38	11	5	5	114
20-100 tys.	47	29	8	9	7	209
101-500 tys.	46	33	8	8	4	219
501 tys. i więcej mieszk.	49	27	10	5	9	126
Wykształcenie						
Podstawowe	35	31	17	8	8	275
Zasadnicze zawodowe	42	32	10	8	8	311
Średnie	47	34	7	9	7	354
Wyzsze	48	32	8	11	1	104
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	50	29	9	12	0	70
Prac. umysł. niez. szczebla	44	33	5	8	10	84
Pracownicy fiz.-umysł.	44	33	11	9	3	77
Robotnicy wykwalifikowani	40	42	8	3	6	81
Robotnicy niewykwalifik.	43	25	16	1	15	31
Rolnicy	35	25	17	14	9	61
Pracujący na własny rach.	57	32	4	6	1	50
Bierni zawodowo						
Rencisci	36	29	14	11	10	121
Emeryci	38	32	15	5	11	180
Uczniowie i studenci	49	33	11	1	6	84
Bezrobotni	45	35	7	7	6	171
Gospodynie domowe i inni	44	29	9	16	2	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	43	28	10	9	9	143
społce właścicieli	35	47	7	4	8	89
prywatnych i państwa	53	31	7	7	1	172
sekt. prYW. poza rolnict.	39	23	16	13	8	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	37	28	15	5	14	145
300-399	49	30	6	6	9	92
400-599	44	30	12	9	6	191
600-800	41	34	11	7	7	159
Powyżej 800 zł	41	36	10	9	4	196
Ocena własnych war. mater.						
Złe	42	33	12	6	7	324
Średnie	40	33	10	8	9	491
Dobre	50	29	8	8	4	230
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	35	39	14	6	7	56
Raz w tygodniu	41	32	12	8	7	549
1-2 razy w miesiącu	41	34	9	7	10	156
Kilka razy w roku	48	32	7	7	6	191
W ogóle nie uczestniczy	49	31	11	7	2	91
Poglądy polityczne						
Lewica	40	34	13	8	4	270
Centrum	46	29	10	9	7	279
Prawica	49	32	6	9	5	229
Trudno powiedzieć	36	35	13	4	12	266

Tabela 4. W połowie marca grupa polskich żołnierzy wyjechała do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie? 1 - Zdecydowanie popieram; 2 - Raczej popieram; 3 - Jest mi to obojętne; 4 - Raczej nie popieram; 5 - Zdecydowanie nie popieram

(%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	35	7	18	14	4	1044
Płeć							
Mężczyźni	31	37	6	14	10	2	498
Kobiety	14	33	7	23	16	6	546
Wiek							
18-24 lat	26	37	7	19	12	1	161
25-34	25	42	6	15	7	4	188
35-44	23	33	7	19	12	6	193
45-54	20	35	7	18	16	3	220
55-64	27	29	5	20	15	4	116
65 lat i więcej	14	30	7	21	19	8	166
Miejsce zamieszkania							
Wies	17	35	7	19	16	7	376
Miasto do 20 tys.	18	31	7	29	13	1	114
20-100 tys.	26	32	7	20	11	4	209
101-500 tys.	29	36	5	14	12	3	219
501 tys. i więcej mieszk.	26	40	5	12	13	3	126
Wykształcenie							
Podstawowe	15	27	8	28	16	6	275
Zasadnicze zawodowe	24	38	4	17	13	3	311
Średnie	25	34	8	16	12	4	354
Wyższe	25	49	4	7	13	2	104
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	29	47	3	8	13	1	70
Prac. umysł. niez. szczebla	19	41	6	16	12	6	84
Pracownicy fiz. - umysł.	25	26	10	21	10	9	77
Robotnicy wykwalifikowani	34	33	3	17	10	4	81
Robotnicy niewykwalifik.	16	44	11	22	3	4	31
Rolnicy	17	31	9	11	30	2	61
Pracujący na własny rach.	39	28	7	14	8	4	50
Bierni zawodowo							
Renciści	13	31	6	19	23	8	121
Emeryci	19	33	6	23	13	6	180
Uczniowie i studenci	25	42	7	14	12	0	84
Bezrobotni	23	35	7	21	12	2	171
Gospodynie domowe i inni	13	32	14	29	9	2	34
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	22	34	7	18	15	3	143
spółce właścicieli	21	49	4	15	5	5	89
prywatnych i państwa	33	30	5	15	10	6	172
sekt. prywat. poza rolnict.	19	31	8	10	30	2	65
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	13	37	9	23	16	2	145
300-399	22	33	6	17	18	4	92
400-599	20	35	6	22	14	3	191
600-800	27	29	6	18	13	6	159
Powyżej 800 zł	25	41	5	16	11	2	196
Ocena własnych war. mater.							
Złe	19	36	5	19	17	4	324
Średnie	22	32	8	20	13	5	491
Dobre	28	39	6	15	9	3	230
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	22	35	9	14	10	10	56
Raz w tygodniu	20	34	7	22	14	3	549
1-2 razy w miesiącu	24	33	4	16	14	8	156
Kilka razy w roku	24	42	8	11	11	3	191
W ogóle nie uczestniczy	30	27	4	17	18	3	91
Poglądy polityczne							
Lewica	21	36	7	17	15	4	270
Centrum	25	33	7	18	16	2	279
Prawica	28	38	4	15	12	3	229
Trudno powiedzieć	15	33	9	24	11	8	266